

Становище

от доц. д-р Боряна Найденова Иванова-Събева, д.м.

Катедра по анестезиология, спешна и интензивна медицина, Факултет по медицина, Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“-Варна за дисертационния труд и автореферата на д-р Ангел Петров Проданов, докторант на самостоятелна подготовка по докторска програма „Анестезиология и реаниматология“ към Катедрата по анестезиология, спешна и интензивна медицина, Медицински университет-Пловдив на тема:

ЖИВОТОЗАСТРАШАВАЩИ ХИПЕРГЛИКЕМИЧНИ НАРУШЕНИЯ ПРИ БОЛНИ СЪС ЗАХАРЕН ДИАБЕТ В ИНТЕНЗИВНОТО ОТДЕЛЕНИЕ

за присъждане на научна и образователна степен „ДОКТОР“ по научната специалност „Анестезиология и реаниматология“, шифър 03.01.38

Определена съм да представя настоящото Становище съгласно Заповед на Ректора на Медицинския университет-Пловдив № Р-3012/18.10.2023 г.

Д-р Ангел Петров Проданов завършва Медицинския университет-Пловдив през 2011 г. Работи като ординатор в МБАЛ „Събо Николов“ ЕООД в гр. Панагюрище от ноември 2011 г. до юли 2014 г., а като лекар-анестезиолог - последователно в МБАЛ „Козма и Дамян“ ООД в гр. Пловдив от юли 2014 г. до август 2016 г., в УМБАЛ „Пълмед“ ООД в гр. Пловдив от февруари 2015 г. до май 2017 г., в УМБАЛ „Св. Георги“ ЕАД в гр. Пловдив от октомври 2011 г. до момента, и в МБАЛ „Уни Хоспитал“ в гр. Панагюрище от май 2016 г. до момента. От септември 2014 г. до настоящия момент работи като преподавател в Катедрата по анестезиология, спешна и интензивна медицина на Медицинския университет-Пловдив. През 2017 г. придобива специалност по „Анестезиология и интензивно лечение“.

Настоящият дисертационен труд е написан на 170 машинописни страници. Той съдържа следните раздели: литературен обзор (42 страници), цел и задачи

(една страница), материал и методи (12 страници), резултати (58 страници), обсъждане (19 страници), заключение (две страници), изводи (една страница), приноси (една страница) и литература (23 страници). Въведение и списък на публикациите, свързани с дисертационния труд, има само в автореферата. Дисертацията е онагледена с 27 фигури и 25 таблици. Цитирани са общо 246 литературни източника, като всички са на латиница.

Докторантът е публикувал като първи автор три колективни статии в едно българско списание - две през 2018 г. и една през 2023 г. Общият брой на неговите точки от тези статии възлиза на 27,50.

Ретроспективното наблюдателно проучване на д-р Ангел Петров Проданов е посветено на комплексното лечение на острите хипергликемични нарушения при болните със захарен диабет в интензивното отделение.

В литературния обзор на дисертационния труд е направен анализ и синтез на общо 183 чуждестранни публикации по тази проблематика. В заключението се подчертава ниската степен на доказателственост на съвременните модели на комплексното лечение на критично болните с хипергликемия и захарен диабет в условията на интензивното отделение. Това е основание за необходимостта от провеждане на настоящото проучване.

В текста на обзора липсват четири номера на цитирани публикации (№ № 1, 154, 169 и 175). На с. 18 е написано Polonsky et al. без указание на поредния номер в литературата, на с. 45 е посочено името на автора Мартин без указание на поредния номер в литературата, а на с. 51 е споменато „ретроспективно кохортно проучване, което анализира коригираната цена на хоспитализациите и *извеждат*“ без никакъв номер в литературата. На с. 19 под фигура 1 е цитирана единствената статия, която е публикувана през 2020 г. и е включена в литературата под № 246, без да е добавен в библиографското описание вече запълненият от друго цитиране и съответен за нея пореден № 24. При пет статии, включени в литературата (№ № 14, 21, 24, 51 и 62), се касае за непълни библиографски описания, най-вероятно поради вторичното или третичното им цитиране от страна на докторанта. Напр. при № 14 е написано само „^[14] for

Disease Control, C., & Prevention. (2013). *Mortality due to Hyperglycemic crises.* Преобладават цитираните статии, публикувани през миналия век. Само през периода между 1958 г. и 1982 г. са публикувани общо 38 статии.

Целта на дисертационната разработка е: „Да се изготви комплексен терапевтичен подход за лечение на пациенти с тежки животозастраващи хипергликемични състояния при пациенти със захарен диабет в интензивното отделение“. За постигането на тази цел са формулирани четири задачи.

Методологията на дисертацията е подходяща. Коректно са проведени разнообразни клиничко-лабораторни и образни изследвания на хирургичните и нехирургичните пациенти с различни демографски, епидемиологични и клинични характеристики, подложени на интензивно болнично лечение. Използвани са съвременни диагностични методи. Получените данни са обработени с подходящи съвременни статистически методи на анализ.

Докторантът съпоставя убедително двете стратегии на гликемичния контрол (строга и либерална). Той анализира подробно резултатите от приложението им по отношение на смъртността, честотата на инфекциозните усложнения, полиорганната недостатъчност и мозъчния оток, както и на продължителността на престоя на пациентите в интензивното отделение и на механичната вентилация. Получените от него резултати и данните на чуждите автори му позволяват да разработи оригинален протокол за комплексно управление на пациентите с остри животозастрашаващи хипергликемични състояния поради захарен диабет, подложени на интензивно болнично лечение.

В раздела „Обсъждане“ основните резултати на докторанта се систематизират, за да се открие тяхното значение за практиката. За съжаление от 63 литературни източника, които не са споменати в литературния обзор, в текста на обсъждането са посочени общо само 11, при това без поредния им номер: На с. 128 се касае за SCOPE-DKA (от 2021 г., липсва в литературата); на с. 129 - за Ugale et al. и Koves et al.; на с. 130 - за Holliday и Segar (от 1957 г.); на с. 134 - за NICE, Kitabchi et al. и JBDS; на с. 136 - за Fisher et al., ADA и JBDS; на с. 137

- за SUEET; на с. 138 - за Van der Berghe et al.; на с. 139 - за ADA и JBDS; на с. 140 - за ADA и JBDS; на с. 144 - за Van der Berghe et al. и на с. 145 - за ADA и JBDS.

Докторантът формулира общо шест извода. Те съответстват на три от поставените задачи. Изпълнението на четвъртата задача е отразено като научно-практичен принос.

Представени са два научно-теоретични и два научно-практични приноса. Според мене те са лично дело на докторанта и ще подпомогнат по-широкото приложение на неговия оригинален протокол за комплексно управление на пациентите с остра хипергликемия в българската клинична практика.

Съдържанието на автореферата съответства на дисертационния труд. В текста на дисертацията и на автореферата са допуснати многобройни правописни и стилни грешки. Напр. на с. 5 на автореферата е написано „интензивно болните“ вместо “интензивно лекуваните болни“; на с. 12 на дисертацията е написано „или се проявят“ вместо „или се проявяват“ и т. н. В края на заглавията на редица глави и подглави в дисертационния труд е поставена точка. Библиографското описание на първите пет цитирани източника в библиографията не отговаря на изискванията. Напр. „Association, A. D. (2014). Diagnosis and classification of diabetes mellitus. *Diabetes Care*, 37:S81S90“ трябва да бъде „American Diabetes Association. Diagnosis and classification of diabetes mellitus. *Diabetes Care*. 2014;37 Suppl 1:S81-S90.“

Тези недостатъци при оформлението на дисертационния труд не омаловажават значително неговата научна стойност.

Предоставената ми за становище дисертация на д-р Ангел Петров Проданов за придобиване на образователна и научна степен „**ДОКТОР**“ отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България. Това е актуален научен труд с приносен характер.

Въз основа на тези констатации давам своята положителна оценка на дисертационния труд и предлагам на уважаемите членове на Научното жури да

присъдят научната и образователна степен „ДОКТОР“ по научната специалност „Анестезиология и реаниматология“ на д-р Ангел Петров Проданов.

12. декември 2023 г.
гр. Варна

Изготвила становището:

доц. д-р Боряна Найденова Иванова-Събева, д.м.

Заличено на основание
Чл.5 §1, б. "В" Регламент (ЕС)2016/679